

BALSAS.

Lietuviszkasis Balsas išsaina 3syk ant mėnesio.

Kasztuoja ant metu 2 dorėlu, o Auropoje 3 dorėlai. Atskiras numeris 5 c.

Už colį apgarsinimu ant metu 10 dorėlu, o wieną sykį garsinant 20 centu už kožną eiture.

Rėdytojas JONAS SZLUPAS, SHENANDOAH Pa.

PIGIAUSIA WIETA PERKANT

naminius daigtus, Siuwimo **MASZINAS**

WARGONUS, PIANO IR GRABUS

pas **WILLIAMS & BROS.**

13 Main Street, Shenandoah Pa.

A J. MALISZAUCKAS,

Laikau grocernię, beje parduodu mittus kwiotinius, ruginius piklewotus ir stambius, mėsą ruckytę, torėlkas porcelanos, puodukus dėl kawos ir tt. Laikau taip-gi darbi nuu drapanu daugybę. Parduodu wisoki daigtę pigiaus ne knip kiti. Szian hetuwiiunkai pas hetuwiniukę!

Parducdu laiwakortes i Europą ir isz Europos, mainan ir sianeziu piningus.

Netoli Lehigh Valleys geležinkelduwaro.

E. CENTRE STREET SHENANDOAH PA

Iszėjo nauja kniugutė: MARGUMYNAI, kasztuoja tiktai 15 centu, pirkkite!

Užmokejō už Liet. Balsą: J. Mockaitis \$ 1.

Tariu labai daug nauju taworu, daugiaus ne kad yra kromtose ant szitos nlyezios Wiskas labai pigu! Nedė wėkite senu drapanu, iki neusipirksite pigiu graziu ir nauju pas sawo gerą pažystamę

Wolfa Levine

31 North MAIN St. Shenandoah Pa.

DUONOS IR WISOKIU PYRAGU (PIES, CAKES IR PRETZELS)

o taip-ji ir wisokiu „candies”

galima gauti labai pigiai pas manę, ateikite!

R. Winter,

No 25 S. Main St. SHENANDOAA.

CHAS. DIETZ

parduoda CZEBATUS IR CZEWEERYKUS dėl moteriu, wyru ir wauku, SKRYBELES ir KEPURES už pigią prekę! geriausiajie pardawiniai!

25 S. MAIN ST. SHENANDOAH PA.

ISZ DRAUGIJINĖS UKĖS.

[Tęsa.] *Pabriku iszdarybystė maszinomis.* Kiekvieną masziną susideda iš trijų dalių: iudinau czios, perduodančios tą judinimą ir dirbančios; tikrai dirbančioji dalis daro tą darbą, kuri pirma atlikdavo žmogus; maszinoje daug dirbančią dalį, o viena judinanti, už taitai jos taip naudingos. Nėš kiek dirbančią dalį maszinos, tiek žmonių darbą ji atlieka; taip sžtai paikiame verpalu pabrirkę; ten kartais kelos deszintis tukstanciu ratelu; o ratas, kuris juos suka, tikrai vienas; no jo eina diržas arba wirwė prie kiekvieno ratelo; tas diržas ir perduoda sukimą, t. y. suką rateli. Kad insitaisyti masziną, pirmiausiai reikalinga turėti judinančiąją jos dalį; sžtai prietaisą pramanę anglas Watt bewaik 100 metu atgal. Pabrikantus tik tada insitaiso masziną, kada žmonių darbas, kurio wietą užima maszina yra brangesnis už masziną; taip mės matome tokius atsikiimus: maszinas, padarytas Anglijoje, wartoja tikrai Amerikoje, nėš ten darbininku alga didesnė nei kaip kur kitur; kitose szalyse tos maszinos butu per brangios. Maszina daug darbo ir, gali sakyti, sunkiausią darbą atlieka, žmogui czia reikia mažai wiko ir mokslo; tai-gi prie maszių atsiranda tokie darbai, kuriuos gali atlikti moterys ir waiikai. Kodosi, jog kada dirba waiikai ir motyna, o ne tikrai tėwas, tai szejmyna daugiaus uždirba, bet išz tikro netaip esti: tiesa, jie wisi uždirba sžiek tiek daugiaus nei kaip wienas wyras, bet labai mažai, nėš wyro uždarbys labai pasimazina; tuomi tarpu, dirbant wisai szejmynai ant pabrirkos, jos gywenimas pasidaro brangesnis; pirma motyna apskaldawo, aptaisydawo ir tt., dabai už sžitai reikia mokėti; už taitai ant galu galu dabar szejmyna blogiaus gywena nei kaip tada, kada dirbo wienas tėwas. Išz darbo moteriu ir waiiku turi gerą pelną tikrai pabrikantus; ju alga wisada pigesnė, o pristatyti prie maszinos jie padaro tą pati, ką ir wyras. Maszina gali nuolat dirbti ir juo daugiaus dirba, juo pabrikantai naudingiaus, nėš kada ji stowi, tai wis genda no oro; pabrikantai stengiasi, kaip galėdami, pailginti dirbamą dieną; pailgindami darbo dieną jie pailgina ir „pridėtąją laiką“; išz to dwigubas pelnas: ir maszina dyka nestowi ir darbininkai daugiaus daro pelno; pailginti darbo dieną jiems kur kas naudingiaus nei kaip samdyti daugiaus darbininku, nors juo daugiaus samdininku, juo taip pat daugiaus pelno; bet samdant daugiaus žmonių reikia daugiaus kapitolo ant irankiu ir tt., o pailginant darbo dieną, apsieina be sžito. Tai-gi seniaus, kada dar nebuwo pabrirkos iszdarybystės, žmonės dirbdawo trumpiaus; taip antai 1496 m. Anglijoje dirbo 11 walandu, 1562 m. — 12; gale pereito amžiaus darbininkas per 4 dienas užsdirbdawo maistą ant wisos nedėlės, už tai dwi dieni nedirbo, ir 1770 m. norėjo itaisyti darbininku namą „baisu“ dėlto, kad ten butu reikėję dirbti 1½ walandu ant dienos; tuomi tarpu 1833 m., kada pabrirkos iszdarybystė buwo gana iszsiplatiniusi, Anglijos waldžia iszdawė istatymą, kuris uždraudė waikams 13-15 metu dirbti ilgiaus nei kaip 12 walandu; sžiaip-gi darbininkai, iki neuždraudžia waldžia, dirba ant pabrirkos 14, 16 walandu, kartais ir daugiaus.

Pabrikantai gali pailginti „pridėtąją darbą“, tai-gi padidinti sawo pelną dar sžitai: juo trumpesnis „reikalingasis laikas“, juo ilgesnis pridėtasis; už taitai reikia sutrumpinti reikalingąją laiką, o dėlto reikia iszmislyti greiciaus daryti tuos daigtus, kuriais darbininkas užlaiko sawo gywas; pabrikantai ir stengiasi iszrasti maszinas, kurios pigiaus darytu tuos daigtus. Padidinti sawo pelną pabrikantas gali dar ir tokiu budu: jeigu jis iszmislysi iszdirbinėti tuos daigtus, kuriuos jis daro, pigiaus už kitus, tai iki kiti pabrikantai dar nemoka taip iszdirbinėti, jis nuleidęs

prekę gali gana daug uždirbti; tegul jam daigtas pareina pigiaus nei kitiems ant dwieju skatikų; jis gali nuleisti lit ant skatiko, tada pirkikai eis pas ji ir jis daug uždirbs; juk pabrikantai rupi kuo daugiaus pelno gauti, o ne tai, ar brangiai ar pigiai jis parduos kiekvieną daigtą; jis gali už kiekvieną daigtą gauti brangiai, bet jei ju mažai parduos, tai ir pelnas mažas; ir adwerniai, kiekvienas daigtas gali buti pigus, ale jei daug parduos, tai ir pelnas didelis. Dėlto tai pabrikantai nuolat rupinasi iszmislyti naujas maszinas ir pagerinti senas.

Daugumas pabrikantu pelno, kaip sakiau, priguli no to kiek darbininku ir kiek laiko jie dirba. Maszinos sumazina darbininku skaitlu, už taitai pabrikantai stengiasi pailginti pridėtąją laiką; augszeciaus asz parodziau, kaip pailgino darbo dieną, kada atsirado maszinos. Dabar nekuriuose szalyse waldžia sutrumpino darbo dieną, paliopė, kad darbininkai nedirbtu pabrirkose ilgiaus kaip tiek ir tiek walandu (dažniausiai 12 walandu, kartais mažiaus), tai-gi pabrikantai ten jau negali pailginti pridėtojo laiko. Wienok padauginti pabrirkos pelną gali ir kitaip: sžitai gali padaryti darbininkai dirbdami geriaus ir sparciaus; todeli didžtereziai, kaip galėdami rupiuasi priwersti darbininkus atidžiaus dirbti. Kaip juos gali priwersti? Pirma, patys darbininkai geriaus ir greiciaus dirba, kada darbo laikas trumpesnis; kada 1832 m. Anglijoje darbo diena buwo sutrumpinta iki 12 walandu, darbininkai pradėjo sparciaus dirbti. „Mės dirbame, kalbejo darbininkai pabrirkos inspektoriui, geriaus, dėlto kad tikrai tikiamėsi ankseciaus pareisę ant nakwynes“. Antra, pabrikantai pasirupina, kad maszinos greiciaus dirbtu. Kada žmogus pats daro daigtą sawo rankomis, tai jei jis greitai dirbs, tai greitai ir padarys, jei gerai darys ir mokės dirbti, tai ir gerą darbą padarys ir tt.; czia wiskas no jo priguli. Dirbant-gi maszina, wiskas priguli no maszinos ir pats darbininkas priguli no jos; jei maszina gera, tai ir iszdirbiniai bus geri; jei ji greitai dirba, tai ir darbininkas turi greitai dirbti. Czia darbininkams labai mažai reikia mokintiesi dirbti; pagal gerumą darbo ir mokslo wisi darbininkai lygus ir nėra tokio skirtumo kaip tarp amatininku. Darbas be galu padalinias ir kiekvienam lengwu iszsimokinti dirbti kelis darbus; bet pabrikantai iszmokino dirbti tik wieną darbą, kad mokiniimas pigiaus atsieitu ir kad darbininkas labiaus prigulėtu no ju: iszmokės kelis darbus, arba net wisą daigtą daryti, jis gali pamesti pabrirką ir pats sawo dirbti, arba pastoti ant kito pabrirkos, nėš jam gana lengwu rasti darbą; mokant-gi tik dali darbo, kur kas sunkiaus rasti darbą ir darbininkas, gawęs darbą, rupinasi, kaip galėdamas itikti pabrikantui. Tokiu tai budu pabrikantai, pririszę darbininkus prie pabrirkos, gali padauginti sawo pelną. Bet tą pati gali padaryti ir kitaip. Kiekvienas žinome, kad moterys ir waiikai gauna už sawo darbą mažiaus nei wyras, nėš sžitie gali atlikti sunkesnius darbus. Prie maszių daug yra darbu labai lengwiu; labai dažnai wisas darbus tai prižiūrėti masziną ir paduoti jai medegos; tokius darbus gali atlikti waiikai ir moterys, o kałgi jiems pigiaus reikia mokėti, tai pabrikantai, prie kokio tik gali darbo, wis juos samdo. Asz jau augszeciaus parodziau, kad szejmyna per tai netiktai ką neturi didesnio pelno, bet dar prafaimi. Sžito dar negana. Dirbant moterims ir waikams pabrirkose, labai genda ja dora. Pabrirkos dirba sykiu dideli ir maži, pacios ir wyras, mergos ir waiikai; jie wisi dirba sykiu, ir netiktai dieną, bet dažnai ir nakczia; czia, žinoma, negražios szekos ir juokai, nedorus pasielgimai pasėja piktos šeklos grūdę szirdyje waiku; czia lengwu nusidėti jaunai mergelei ir sunku moteriszkei peržengti prižadus, duotus wyrui; tą pati reikia pasakyti apie wyrus. O ką apie gerą waiku augi

nimą, tai nera ką nei sznekėti; kada gali pamislyti apie szitai motyna ar tėwas, jeigu jiedu per dienu dienas dirna pabrkie? wietoje tėwu waikai, sziek-tiek paaugę, randa mokintojus pabriuoose. Wisą szitai patwirtina žmonės, kurie gerai pažysta darbininku gywenimą. Taip daktaras Simon, pirmsėdis daktariszko bjuro Londone, kalba: „Dideli pasipiktinimą asz jaučiu dėlei darbo moteriu pabriuoose, dėlto kad asz gerai žinau wisą tą blogę, koki tas darbas atnesza“. Pabriu inspektorius Beckeris taip kalba: „uždraudimas moterims, turinczioms szejmyną, dirbti pabriuoose bus tikra laime dėl iszdribancziu wietu“. T. b.

KREGŽDELE.

(DAINA.)

Dar saulelė kelt ketina,
 Manę czilbejims budina,
 Žiuriu per langeli —
 O ten cziaszka kregždužėlė,
 Juodmėlynė pauksztužėlė
 Statant saw nameli.
 Tur but diews leide isz dangaus
 Sulaukt swetelo taip brangaus —
 Acziu už dainelę!
 Kada girdžiu balsą tawo,
 Su wisai užmirsztu sawo
 Warginę dalelę!
 Ik sziai dienai ludna buwo,
 Rodės laimė jau pražuwę,
 Nerimau asz wienas.
 Kaip pawasaris pražydo,
 Ir tawę akys iszwydo,
 Linksmos mano dienos.
 Užmirsztu wargeli sawo,
 Nes linksmios dienelės tawo
 Linksmu kelą tiesia.
 Nelėkk i swetiną sziai,
 Nepalikk mano nameli —
 Mums linksmiaus bus dwiesin!

W. KAPSAS.

KATALIKYSTĖ IR DIEWAS MAMMONAS.

Piningai yra galybe. To nėks geriaus nesuprato kaip Rymo bažnycia, kuri pageidawo ir piningu ir galybės ir stengėsi igyti wieną per kitą. Kataliku bažnycioje nėra tokios irėdnės ar nuomonės, kuriu mēriu nebutu iszwylojimas piningu, ir kaip seniai szwietas stowi, nebūwo kitos institucijos, kuri butu wadusi platesnę, atkaklesnę ir pelningesnę apgawystę už katalikiszkąją bažnycią.

Pelningiausiomis klustomis bažnyczios pasirodė prekystė su relikwijomis ir su 'atpuskais arba atlaidais; ta prekystė sekėsi per ilgus amžius, o ir sziądien ji nepasilowė. Idant tą prekystę paremti, riebiansi prietarai tyczia tapė sodinami i szirdis žmoniū besielausiu budu ir nauda buwo traukiama begėdiszkausiai. Czion žinoma nėra tiek wietos, kad suraszyti wisą istoriją tokios prekystės.

Žmogaus sitpnumus ir palinkimus kuningai labai gerai supranta, ir per tą sužinę jie igijo turtus ir galybę. Jie patėmyjo, kad wisi žmonės yra daug ar maž relikwijiszki paiksza, ir jie tą paikumą pawertė i aukso gulyklą, kuri dar iki sziai dienai neiszbaigta imti.

Asz persiludyjau, kad kožnas žmogus brangina kokią nors relikwiją, ar tai bus garbaua numylėtinės, ar iszsiuta kiszeninė kningutė, ar sudziuwusi gelė ar kaspinėlis, kuriuosna prisirisza milus ir mielias paminėjimas. Taip-gi ima akywumas pamatyti daigtus, kokius wartyjo swarbios per-eituwėje žmogystos.

Graikai ir senowės rymėnai turėjo branginamas relik-

wijas, ir tułos yra bewaik rymiszka, katalikiszkos, kaip waliauszinis Lėdos! Palladium taip-gi juk 'darė stebuklus', lygiai kaip ir ans isz dangaus nupuolęs szwentas skydas ir daug kitu daigtu.

Indai wedė kares dėl nežmoniszka, didelo danczio Bud-dhos, o wamedonys iszlaiko karunę, ginklus, drapanas, barzdą ir du dancziu sawo pranaszo, ir taip mės randame relikwijas kožname tikėjime ir kožnoje tautoje.

Krikszczioniu bažnycioje nėra pėdsako garbinimo relikwiju pirm atsıwertimo i krikszczionybę cėsoriaus Konstantino. Apie taji yra pasakojama, kad jis laike muszio ties Milwiniu titu pamatė žibanti kryžiu ant dangaus, su graikiszku paraszu, kuris lietuwiszka, reiszkia „tame pergalek!“ Nagi jis padarydino kryžinotą karuną, paskui kurią jo žalnėriai, isz didesnės dalies krikszczionys, sekė su didelu džiangsru.

No to sykio kryžius inėjo i modę, ir weikiai motyna to cėsoriaus, Elena, atrado 'tikrąjį kryžiu', ant kurio Jėzus buwo nukryžiawotas daugians kaip 300 metu atgal, o taip-gi ir grabą (karstą), kuriame jo lawonas gulėjo iki 'prisikėlimui'. Berots wienlaikiniai rasztininkai nėko nepranesza apie szitą atradimą; juk ir ans pasakininkas Eusebius, kuris apraszo kelonę cėsorėnės Elenos i Palaistingą, nei žodelo nepasako apie tą istabu radini; wienok toks padawimas tapė priimtas už tikrą, ir kataliku bažnycia szwenzia sawo „szwentę atradimo kryžiaus“.

Palaima, kokią užtiko Elena, buwo per didelė; ji rado netiktai kryžiu Kristaus, bet ir kryžius abieju piktadėju, su juomi drauge kryžiawotu. Paraszas, koki Pilotas uždėjo dėl apjuokimo žydu, buwo jau nužuwęs; kaip-gi dabar reikėjo atskirti szwentąjį kryžiu no kitu dwiejų? Bet kuningai yra rasingi, ir dėlto nepristoko atsakymo. Paguldė ligoni ant wieno kryžiaus, ir jis labiaus sirgo. Isz to matyta, kad tai yra kryžius ano bediewiszko piktadėjo, kuris Jėzu iszjuokė, ir padėjo ligoni ant kito. Ligonini czia daug geriaus pasidarė, ir ant galo, kad ligonis no kryžiaus diuwoto piktadėju tapė paguldytas ant trecziojo, — jis tuojau atsistujo sweikas ir drutas. Kryžius Kristaus atrastas!

Weikiai surasti pasiliko ir kapai apasztadu, ir ju lawonai, man ding, wisi. Jeigu nežinota, kur jie mirė ar tapė paldoti, tai parėjo i pagalbą d ewiszki apreiszkimai. Tokiu budu surinkti pusiliko palukai wisokiu kankintiniu ir szwentuju, kurie wisi žinoma darė stebuklus. Tokiu apreiszkimu, kaip kožnas pats supras, wertais buwo tik zokoininkai ir kuningai; wienok ir labai diuwuotiems žmonėms su pagalba szitu sekdawosi taip-gi tiesiok susineszti su szwentaiais.

Wiena diuwnyli moteriszkę mėstelyje St. Maurin iszsi-rinko Joną Kriksztytoją sawo mylimu szwentuaju. Per 3 metusji dieną isz dienos meldė szwentąjį kokios nors dalelės jo kuno, kuris juk jam neberekalingas buwo; — kieta-szirdis Jonas nenorėjo susimilti! Dabar-gi moteriszke grie-bėsi prie patycziu, ir prisiekė nėko daugiaus newalgysianti, iki szwentaus neiszklausys jos praszymo. Jau 7 dienas jįjė badėjo, tik szitai ant galo! atsidurė ant aktoriaus — nyksztis Kriksztytojo. Trys wyskupai su didele uolybe idėjo szitą brangią relikwiją i drobę, ir 3 laszai kraujo isztiszko isz nykszczio, — taip kad matai nors tiek teko kožnam isz triju wyskupu.

Kaip sunku yra sziądien mums rasti palaikus žmoniū (kaip Szilleris, Wėberis), mirusu tykuose laikuose ir wilstijose, kur kožnas gimęsis ir miręsis yra itraukiamas i tam tikrus jezustrus! tuomi labiaus reikia stėbėtiesi, kad anose gadynėse, perėjus keliems szimtmeziams, surasdawo netik kaulus, bet ir drapanas szwentuju, kurie buwo nužudyti

kaipo piktadėjai ir kuriu ławonai buwo kur nors užkasti. Beje, kas dar yra stebuklingiausias, rasta buwo nekuriu szwentuju tiek dalu kuno, kad isz ju, jeigu jas sudėtum, galėtum padalyti szeszis grablus [skeletus] ir daugiaus! Szwentas Dijonyzas randasi wisas dwiejuose kunuose bažnyciose St. Denis ir St. Emmeran'e, o be to dar yra rodomos jo galwos Pragoje ir Bamberge, o ranka Muenchene. Szwentasis tokiu budu turėjo du kunu, penkias rankas ir keturias galwas! —
T. b. d.

GIRTUOKLIS.

Pagal Dickens'ą paraszė Rėksnys.

Wienas nelaimingas žmogus stowejo pas łową sawo mirsztancios pacios, o ju waikai kłupojo szale łowos. ir aszaros riedėjo per ju weidus. Grinteleje nebuwo matyti jokio turto, ji buwo bewaik tuszczia. Pažiurėjęs ir iszblysz- kusi weidą mirsztancios moteriszkės, kiekwienas butu pasakęs, kad jos gywasti suėdė wargas ir rupestis. Senutė jos motyna raudodama laikė galwą mirsztancios dukters. Bet ne ant senukės buwo atkreiptos gestancios akys ir iszblysz- kęs weidas, o ant wyio, kurs iszsigandęs ir susigėdęs ne- dryso žiurėti jai i akis, nes dabar iszwydo, ką padarė jo gerklė. Jis neseniai, pulkęs ligoni, paprastu budu buwo iszėjęs i karcziamą. Jo drabužiai buwo suwalkioti, purwi- ni, akys paraudonawusios, weidas iszpurtes ir iszkaitęs. Surukusi lampa ką tik žibėjo ties łowa, wisi kampai buwo tamsus. Buwo pats widurnaktis. Ant sienos kybojo laik- rodis ir skaitė puskutines walandeles gywenimo nelaimingos girtuoklo pacios. Mirsztancioji buwo be žado... Wienu tarpu, rodosi, norėjo ką pasakyti, bet negalėjo. Waikai pripuolė ir ėmė szaukti: „mama, mama!“, bet jau nesulau- kė nei wieno žedelo. Galwą tiktai atkreipė ant sienos ir... jau daugiaus nekrutėjo... Wyras atsisėdo ant kėdės, užsi- kniaupė ir pasirėmė alkunėmis ant kelu. Jisai ilgai taip rymojo, o kaip lyg atsibudęs pakėlė galwą augsztyn, ir pa- matė kruwą werkiancziu waiku, tai jam pasidarė baisu ir pulkęs wisą iszėjo łankan.

Kitąsyk jisai turėjo daug gera sebru, kurie dabar ji bu- tu suraminę žodžiu ir darbu, bet jau seniai jisai net ko- tokiu drangu; dabar geri žmonės ji puliko, o pristojo tokie girtuoklai, kaip ir jis pats. Wienu pati wisados buwo meili, ar budawo girtas ar blaiwus. Dabar jau ir jos neteko. Ir tai wis jis kaltas, wis jis pats! Dabar jisai aiskiai pamatė sawo darbus ir apimtas nerimascio pasileidė bėgti per uly- czia. Baisus tuomet buwo tas žmogus... Neužilgo pamatęs žiburi jisai wél užsuko i tą paczia karcziamą, ką buwo pir- mai ir ėmė raminti sawę paprastu budu. Szta jisai ir wėj girtas ir linguodamas galwa kalba pats saw: „Numirė. Juk wisiems reiks mirti. Wis syki reiks mirti. Ji dėl manęs buwo per daug gera pati, tai diewas ją atėmė. Anamė szwiete jai bus geriausias... O ką asz dabar darysiu!“ Czia jisai atsiduso ir... wél paszaukė sznapso... Taip jis padarė ir ant rytojaus ir poryt ir kasdien. Kasdien pareidawo isz mēsto girtas. Ką uždirba, ir prageria. Taip ėjo dienos, nedėlės, mėnesiai, metai, antri, treti..., o jis wis gerė. Waikai užaugo. Jo sunus žinomi Londone ubagiukai, jau seniai pamatė lizdą ir tēwą ir nėks nežinojo, kur jiedu yra. Tiktai dukte taip-gi meili ir kantri, kaip ir nabaszininkė motyna, pasiliko pas tēwą, dirbo dienomis ir naktymis. Jai per tai nereikėjo ubagauti, bet didesnę pusę jos uždar- bio tēwas pragerdawo. Wienu syki ji perszalė ir apsirgo ir negalėjo nėkur iszeiti, nei dirbti. Walgyti jai atneszdawo wienu ios pažystama mergaitė, o tēwas turėdawo eiti elgė-

auti, nės no darbo wisai atrato. Jisai turėjo daug waka- rą girtas namon ir lauzė saw galwą, kur bus girta piniugu tolaus, kad dukte wis nesitaíso, bet negalėjo nėko iszmis- lyti. Czia jis atsiminė, kad parapijiniis daktaris gydo dy- kai. Ta mislis ji kaip ir atgawino: brusgai užsuko i kro- mą, nusipirko už kelis skatikus duonos ir pasileidė bėgti namon, nors ir labai lijo. Tarpe ulyczios Flit ir upes Te- myzos Londone yra daug tamsiu ir siauru užkaboriu. Tena gyweno ir tas musu wargdienis, dėlto jis dabar ant tenai taip nusiskubino Tuose užkaboriuose gywena daugiausiai tokie žmonės, kaip ir jisai, pasturlakai Londono draugijos. Pracidamas czionai, ipacz nakties laiką, iszgirsi barnis ir keiksmus girtu ir blaiwiu gywentoju. O koks neszwarnas ant kiemo ir namuose, tai nei žmogui negali pasakyti. Kas žin kas užputė likarnas, o czionai lyja, smarkus wejas daužo tanginyczias, tarszkina langus, mēto plytas no stogu, szwilpina po kaminius. Baisu czionai sziwakar, net plau- kai sziausziasi ant galwos. Szta mus wargdienis parejo. Jisai prisartino prie namu, kur buwo insisamdęs, ilindo in tamsią prienonę per atwiras duris ir sziaip-taip užlėpęs laipswomis ant augszto ėmė tamsoje graihytiesi, ar neris durin. Tuomi tarpu durys atsidarė, ir pažystamas dukters balsas paklausė: „Tėwai, ar tu czion?“ — „O kas daugiaus kad ne asz?“ atsakė tēwas. Ko taip drebi poszimats weliau? ... O ką toki czion isleidei, tu pasileidėlė?... suriko tē- was, pajutęs sawo skylėje swetimą žmogū. — „Man labai negerai, tėwai, tarė dukte szluostydama aszaras no weido. — „Nebijok, nebijok, nemirsi. Rytoj' turėsi nueiti pas parapijini daktarą. Jis tawę iszgydys; už tai alga ima. Na traukkis szalin no durin, man reikia eiti i widu.“ — „Tėwai, tarė mergaitė, priwėrusi duris, Wilus wél atėjo“. „Kas toks?“ suriko tēwas. — „Tik, susimildams, tete, ne- rėkauk, tarė mergaitė pasznabždomis, atėjo brolis Wilus“. — O ko czia jam reikia, juk jis czia negaus nei gerti nei walgyti — czia ne tam wieta. Duok szienai žwakę“. Mer- gaitė traukiasi atbula. „Duok szian žwakę, sakau, kwailas dagte, asz iam nėko nedarysiu“. Sugriebęs žwakę, isz- trauke ją isz nagu dukters ir inėjo i widu. Ant sufužusios kėdės pas gestanczia ugni sėdėjo nūdriskęs jaunas waikinas kokios 22 metu. Pamatęs ineinaut tēwą, jisai pakilo ir ėmė wakszczioti po aslą. — „Uždaryk, Marute, duris, tarė jisai. Ko taip žiuri ant manęs, tėwai, juk nepirmą syki tu manę matai. Teisybė, jau seniai manę iszwyjai isz namu, jau turbut buwai užmirszęs, kad asz esu ant szwieto“. — „Na sakyk tu man, meldžiams, ko taw czion reikia, ką tu pasidejai pas mus!“ — „Asz atėjau pas tawę prisiglausti, pasislėpti, kad manęs nėks nerastu. Manęs jieszko sudas, kad pagaus, tai bus po manęs — manę pakars. Dėlto asz czion atėjau“. — „Tai tu apwogei ar užmuszai ką?! suszuko nusiminęs sems. — „O ką, ar taitau dywai?“ atsakė sunus ir pažiurėjo sawo ludnomis akymis stacziai tēwui i akis. Tē- was nuleide akis ir nėko nesako. Abudu nutiko... — „Na, o kur taw broli?“ paklausė po walandai tēwas. — „Jau tu ju daugiaus nematysi, Jonas iszėo i Ameriką. o Gabrys numirė“. — „Ar numirė?!“ suszuko ne sawo balsu tēwas. — „Taigi, numirė, tarė dar syki sunus, ant mano ranku. Ji perszowe girios wartas. Kraujas ėmė bėgti isz jo szono ir mirdamas ant mano ranku jisai meldėsi diewui, kad jeigu motyna danguje, tai kar' jisai teiktuosi iszklausyti jos maldos už sawo jauniausią sunu. „Manę labai mylėjo mama, tarė jisai mirdamas, ir dabar asz dar atsimenu, kaip asz pas jos łową meldžiausi ir dėkawojau diewui, kad man suteikė tiek meilės, jog ji dėl manęs newieną syki apsiwer- kė. Kodėl-gi tēwas nenumirė i wietą mamutės!“ Tai buwo jo paskutiniai žodžiai. Ar atsimeni, kaip tu syki girtas

parejęs, ėmei ji bausti ir sudawoi jam por burną. Potami mės iszbėgomė isz tawo namu, o dabar, matai, kas paeidarė". Mergaitė graudžiai werkė, o tėwas užsikniaupęs akis pasiremė alkunėmis ant kėlu. „Jeigu manę sugriebs, tarė sunus, tai pakars asz nuszowiau tą wartą. Sziczion nekš manęs neras, jeigu tu neiszduosi. Asz dabar busiu czionai pas jus, o kaip nustos taip labai jieszkoję, iszbėgsiu kur i kitą krasztą"...

Por dwei dieni jie wisi trys neėjo nėkur; bet ant galo serganczioji emė blogti, o ir duonos jau wisai buvo netekę. Tėwas turėjo eiti jieszkoti maisto. Faubagawęs kiek ten piniugu jisai buvo beinąs wakare namon; tiktai pakelui dar turėjo nusipirkti duonos, bet pamatęs karcziąmą apsi-stojo: eiti ar neeiti. Atsiminė namus ir jau buvo beinąs sawo kėlu, bet ir wėl sustojo, pamislyjo, pamislyjo, mos-telėjo su ranka ir nuėjo i karcziąmą. Jisai nei nepamatė dweiju wyru, kurie tėmyjo kiekwieną žmogų, einanti in karcziąmą. Jau jiedu buvo kotinę eiti kur kitur bet kaip pamate ji ir užtėmyjo, kad jis abejoja eiti ar neeiti i kar-cziąmą, dar susilaikė. Senis i karcziąmą ir jiedu paskui ir atsisėdo sykiu su juomi prie wieno stalo. „A, tai dar szilta

... Ar reiks iszs gerti po koki stiklą Gal ir tamista prisi-dėsi prie mudwieju draugės. Iszsigersim su manimi ant szlezio po stiklą", tarė wienas nepazystamasis. — 'Ir su manimi', tarė antrasis. Musu žmogelis apsidžiaugė ir emė gerti su abiem, o apie waikus wisai užmiršo.

Jau senis iszgerė kelis stiklus ir gerai ikaito „Tamsus wakanas", tarė wienas isz nepazystamųjų. „Ir ukanotas, tarė kitas, slapukams i pati syki'. Paskui wienas paėmė seni už rankos ir nusiwedė i kampa. „Matai tamista, mudu jieszkowa jauno waikiuo, tarė jisai i seni, noriwa pasakyti jam, kad dabar geriausias laikas, bet dabar nerandawa jo, dėlto kad jisai tąsyk nežinojo ir nepasakė mudwiem, kur jis pasislėps, atwykęs i Londoną... Wienok jisai turi buti czionai kut norints?" Senis pakaitė galwą. O jiedu žwilg-terėjo i kits kitą ir ausiszypsojo. „Matai la was iszeina ryto' lygiai ant pietu, tarė jisai wėl i seni; mudu ji prista-tysiwa ant to luwo i pati laiką. Sztai turiwa ir rasztas jam ant kito wardo'. Ir iszstrankęs isz kisenės kas-žiu kokį popėrę, kizso seniui pò nose. Czia antrasis pakito isz už-stolės ir p'ėjęs prie juodwieju tarė: „Gerai kad mės s i tamista czion susitikome, butu tik piningai dykau prapuolę, juk mudu jam ir lai wakortę nupirkowa". Senis wis tyležo. Neilgai laukę jiedu dar paszukė sznapso, ir taip nogardė seni, kad jis wisą iszpasakėjo...

Brolui ir seseriai nusibodo wisą dieną laukti pareinant tėwo tame szaltame užkaboryje. Kaip tik kas sus.bado ant trepu, tuojau Marutė atsidariusi duris, žiurė ar ne tėwas. Sztai ir dabar lipa kas-žiu, kas la pswoimis Marutė duris wėl pradatė, kad butu szwiesiaus. Tai buvo tėwas... su sawo naujais pažystamais Pajutusi, kad tėwas girtas, jį pamslyjo, kad jau bus negerai; o kaip pamatė swotimus žmones už duriu, persigandė ir parwiro ant slenksniu. Abu nepazystamu szoko i widu ir kup bematui waikiną su-rakino geležiniuis pauziais.

„Kad ne senukas, tarė wienas, tai kas žin ar mudu butuwa ką padarę, o dabar wisas kuo gražiau. Prikelk. Tomai, antai mergina. Kelkis, kelkis, meldžiamoji, dowa nai tiktai aszaras lieji, jau dabar wisas atlikt, o neisztruks. Wilus pasilenkė ir norėjo prikelti seseri; bet rankos buvo šurakintos i užpakali; paskui isztiesęs bausiomis akymis pažinrėjo i tėwą, kars atsirėmęs pezias i sieną ir iszwertęs ramdonas akis. žiurėjo i wisus, nenumanydamus goni, kas czionai darosi.

„Iszklanyk manęs, tėwai, paskutini syki, tarė sunus i ji tokin balsu ir taip i ji pažinrėjo, kad per ji perėjo sziu-rpulai. Kraujas mano brolo ir mano užtraukia ant tawęs prakeikimą. Nėkad tu tėwiszkai nežūrėjai ant sawo waiku, nėkad mės isz tawo burnos negirdėjome moilnus žodelo, nėkad tu apie mus nesirupinai, ir mės nėkad nei aname szwiete to nedowanosime. Mirk kada nori ir kur nori, mės persektosime tawę, kaip piktos dwasios. Asz sakau taw tuos žodžius kaip isz grabo, ir kada tu stowėsi priesz Su-twertoją, greta su tawimi stowės ir tawo waikai ir szauks ant tawo galwos Jo baisu sudą..." Norėjo dar ką sakyti, bet budelai ji iszstumė ant ulecios. No to sykio nekš jo daugiaus nematė nei tėwas nei sesuo. Ant rytojaus, kada neaiszki szwiesa ukanoto dienos ryto ilindo i siaurą užka-bori ir žwilgtėrėjo per suskretusi langeli, girtuoklis pasi-budo isz sawo sunkausmiego ir pamatė, kad jis pasiliko wienas. Jisai pakėlė galwą ir emė dairytiesi i wisas puses.

Ant suplyszusios sziaudinės regimai nėkeno negulėta ir wis-kas tebėra taip, kaip jis atsimenta isz wakaro. Atsikėlęs iszėjo paklausti susėdu, ar kas nematė jo dukters. Nėks nemate, nėks nežino, kur ji dingo. Jisai iszbėgo ant uly-czios ir kur tik pamatė moteriszkę su iszblyszkusiū weidu, tuojau artinosi prie jos ir žiurėjo tiesiok i akis, ar tai ne jo duktė. Jieszkojo nabagas per wisą dieną dukters ir nėkur nerado, o wakare sugryžo ant sawo szalto augszto. Ant rytojaus jis wėl leidėsi jieszkoti, ir be palowos jieszkojo wisą nedelę. Nėkur nėra. Jau no seniai jam atėdawo in gulwą, kad duktė gali ji pamesti, o dabar jo mislis iszsiplidė: tikra duktė paliko tėwą badu mirti. Jisai keikė ir ją ir sawę ir wisus, griežė dantymis isz piktumo, plaukus peszė no galwos...

Pawargėis praszydawo ant duonos po durymis ir ant ulycziu ir daugumą gautu piningu pragerdawo. Jau seniai guspadorius ji iszwarė isz senos gužtos ir jisai daugiausia, turėdawo buti ant lauko, negu kartais tekdawo pasėdėti kalineje už praszinejumą ałmužnos. Jisai nakwodawo tarp-wartėse, daržinėse ir wisur, kur tiktai rasdawo pastogę no lytaus ir sniego ir isz kur jo newarydawo laukan. Toks ne-zuoniszkas gywenimas taip subaige tą žmogų, kad jisai wos galėjo pawakszeioti ir slankiojo pasieniuis kaip szeszėlis. Weidai ipuolė ir pamėlynawo, akys idubo ir užgeso, kojoes drebejo. Wieną nakti jisai wisai nusilpęs parpuolė pas duris wieno namu. Szaltis ji krėtė kaip drugys. Jisai at-siminiė senowę, kaip jisai buvo jaunas, drutas, pati jauna ir sweika, linksmus waukucziai, kiek jis tąsyk turėjo szir-dyje waties... O dabar... dabar paczią numarino, waikus iszwaikė, o wieną atidawė i rankas budelū, ir pats wolojasį ant ulyczios ant lytaus ir szalczio! Sziaip taip atsikėlęs ėjo drebedamas tolyn, pats nežinodamas, kur auėis. Ant uly-czios buvo tamsu ir tuszczia, tiktai retkarcziiais skubimosi pro szali žmonės, turbūt užsisėdėję kur lyg tokiam wėlam laikui. Paejęs trumpą gadel jisai paušo, o szūtas wėjas su lytuui taip muszo jam i weidą, kad jis netekęs stiprybės waikytiesi ant koju, turėjo atsisesti kumpe wartu ir norėjo užmigti... Jisai emė pats su sawimi kalbėti lyg sapnuoda-mas. Jau pasirodė, kad jis karcziąmoje. Daug szwieto geria, užia, skambina stiklius, stala apkrauti skaniais už-kančziiais.. norejo jau ką pasiimti ir ranką buvo isztiesęs— o czia nėko nėra, tiktai stambus kas-žiu lytaus teszkina in akmenis iszgrystos ulecios ir wėjas szwilpia pro tarpwartę, o jisai tebėdreba no szalczio ir bado, nėkam nerupi ji pri-glausti, suszilydi, pawalgydinti, wisi ji paliko czion ant tuszczios ulecios. Jisai pajuto, kad jau artinasi jo pasku-tinė walauda. Apimtas baimės ir nerimaszcio jisai paszoko no žiamės. Iszgirėdęs sawo žodžius ir stenejimą jisai emė kłausyti — sztai ir wėl balsas. Pats nežinodamas, ką daro, jisai emė rėkti ir draskytiesi. Jisai ėjo isz proto ir szaukė iszgstingu balsu, kolek wisai neužkimo. Jisai dabar atsi-minė, kad daug tokju atmesta žmoniū besiwalkiojant dieną ir nakti po ulyczias iszėjo isz proto isz nerimaszcio; taip-gi atsiminė, kaip rado wieną toki warguži su surudyjusiu pei-lu krūtinėje, kuri jis pats turbūt gudando ir begaląsdamas, susimislyjo, kad geriaus pasidaryti saw galą ne kaip taip gywent i walkiotiesi isz kumpo i kampa. Czia senukas paszokęs emė bėgti, lyg gawęs naują stiprybę kojose, jisai bėgo tiesiok ant upės. Matyti ir jis welyjo saw kuo grei-oziausiai numirti. Atbėgęs pas krasztą upės, jisai trepais nusileidė žiamyn ir jau norėjo szokti i wandeni, bet pamatė einant kelis panaktinius su žiburiais ir prisiglaudė prie ak-meninio kranto ir kiutojo, kolak jie nepaėjo. Upė buvo užtwinusi ir wanduo plowė jo kojoes. Nustoję lytus ir wėjas. Buwo taip tyku, kad anoje pusėje buwo girdėti mažiausią

szuabždėjimą. Wanduo bėgo isz palengwo lyg tingėdamas. Jisai žiurėjo i wandeni ir matė tenai daug bausiu nematytu daigtu. Rodosi wisi isz jo juokėsi, kad jis toks baugus ir neszoka i wandeni. Tuomi tarpu kas-žin kas isz užpakalo gundino ir stumė ji. Paėjęs kelis žingsnius atbulas jisai insibėgėjo ir užsimerkęs szoko i wandeni ir nuniro. Per kelias walandėles jisai iszkiło i wirszu. Ir kas su juomi pasidarė! Jisai, kurs ką tik troszko mylio, dabar omė szaukti pagėlbos; jau užmirszo wisus sawo wargus. ir matė sawo akyse bausiu myri ir norėjo isztrukti isz jo nemielaszirdingu nagu. Wilnys tiszko jam ant galwos, lyg norėdamos ji wėl nugarzdyti i dugną, o jis persigandęs grėibėsi i wisas puses, ar nesusigriebs už ko, nors už sziaudelo. Jau wanduo buwo ji prinesęs prie pakraszczio ir kad tik kiek, jau butu susigriebs už kranto, bet ezion wilnis ji wėl atmuszo atgal ir nuneszė po tiltu. Jis wėl nuniro. Paskui jisai wėl iszkiło ir omė rėkti ir wartytiesi i kraszta. Szwystelėjo ant tilto žiburai ir langai artimesniuju namu. Wiena pusė dangaus buwo žwaigždeta, o ant kitos niukojo tamsus debesys. Czia jis wėl nuniro. Kaip iszkiło, akyse žybtelėjo žaibas, o ausys iszgirdo griausmą ir plauszkėjimą wandens. Ir wėl nuniro.

I kelintą dieną už pusmylo no mēsto žuwiainikai rado ant kraszto upes skenduolo kuną. Skenduolys buwo bausiui sudaužytas wandens ir szlykszcziai iszpurts. Daug szwietoėjo pažiureti skenduolo, bet nėks jo nepažino, nėks neapraudėjo. Nebuwo nei kam.

ISZ LIETUWOS. Gazėtose raszo, kad szwontas tėwas nori mus iszkupczianti maskolams, kaip neseniai iszkupcziawo Poznaniaus lenkus wokiecziams. Popežius pawesęs maskolams skirstyti wyskupus ir prabaszczius Lietuwoje ir Lenkuose ir daleisęs iwesti maskoliszką kalbą i kataliku bažnycias. Nežino tikrai, ką jisai už tai gaus. Sako, kad busianczios kokios ten atmainos ženybu kataliku su maskolais. Dabar, kaip žinome, katalikas wedęs maskalkę, arba katalikė iszėjusi už maskolau, turi wisus waikus auginti maskolu weroje; o dabar mat busianczios kokios atmainos. Jeigu maskolams pasiseks iszwaryti geru Bismarkio polityką, tai Lietuwai ir Lenkams atsieis labai riestai. Kaip dabar lenkiszki kuningai sėja Lietuwoje lenkiszka dwasę ir kalbą, taip maskolu rinkti kuningai tarnaus maskolams. Ipacz bausiu darosi, kaip atsimeni, kad musu dwasiszki piemems taip godus ant pinigų ir gero gyvenimo. Atsiras ne wienas Žilinskas. Pažiūrėsime, koks isz to wiso bus skinkis.

Rėksnys.

NEW YORK. Neseniai apsilankė musu m ste Pauksztis isz Plymouth. ir turėjo netikėtą priėmimą: lietuwai jį persekiojo už iszkeikimą ju dēlto, kad stato bažnyczia be jo pawelenės, o lenkai iarzinti tuomi, kad Pauksztis lenkiszkoje karcziamoje užtraukė giesmę ant Lenkijos prapuolimo, iszpeszė jam daug plunksnu; dabar jis bene iszgyis isz lenkiszkos karsztligės. — Kitam-gi swecciu, kn. Juodiszniu, czion pasitaikė ir negera czesnis. Atwaziawo nēwa dēl spawėdojimo žmoniu Brooklyne, o isz tikro bene ant krikasztynu, kur, kaip pasigėrė, užmirszo ir nuodemes žmoniu susikranti ant sawo ožio, ir žinoma žmonės už tai susiriesdami jį keikė. Kas-žin ar pasidrasins weikiai tokie swecciai wėl pas mus atsilankyti! A. Žwirblis.

Suwiennotu Walstiju moterys iszėmė Washington e 1900 patentu, taip moteriszkė Mather iszrado požianini telepōno moteriszkė Montgomeri — pancieriutą wainos laiwa, merga Goshara — naują kanuolę; moteriszkė Beasley iszrado eldiją dēl gelbėjimo skenduolu, mot. Tanney — prietaisą dēl pakėlimo nuskendusiu žaiwu ir syfon-propellor-plumpę, merga Bird pramanė naują garinę szwilpynę, mot. Coston — pyrotekniszka naktini signalę, mot. Beaumont — taip-gi gelbėjimo walti, merga Rosenthal pagerino siuwimo maszinę, kurią gali tarbutėje neszi ir priszriubuoti prie kokio nors stalo; moterys taip-gi iszrado maszinas dēl milžimo ir mazgojimo.

Kardinolas Manning raszo i 'American Catholic Quarterly Review' apie „prigimtą tiesą kaipo diewiszką ir augsz-

cziausią". Jis sako, kad per prigimtą tiesą wisi žmonė turi prowa isz draugės naudoti daigtus. sutwertus dēl juo ju iszlaikymo. Bet su ta tiesa susitaikinanti ir žmogiszka prowa ir negalinti no jos atsikreipti. Turtas tu, kurie turi perteklu, per prigimtą tiesą yra paskirtas dēl iszlaikymo wargužiū; toks neraszytas istatymas wisur esąs: Prancuwoje tai 'tiesa ant darbo', Angliwoje tai istatymai dēl bėdan, kur kožnas „turi tiesą ant darbo, arba ant duonos be darbo"; pagal seną szkotiszka istatymą „alkstantis žmogus turi tiesą imti tiek miltu, kiek jis gali papeszti ant sawo pecziū". Pawynastis pasotinti alkana paeina no prigimtos tiesos žmogaus ant iszlaikymo gywasczio, ir ji pereina wisus žmoniū istatymus. Jeigu turtas remtuosi, girdi, ant kitokios papėdės, o ne ant prigimtos tiesos, jis butu tikrai wagysta. — O turtas rankose bagoczii ir yra tik suwogias, nors nematomai, no wargužiū, bet ne uždirbtas!

Knights of Labor padawė i Kongresą didelę peticiją, kurioje reikidauja 1. idant walstija i sawo rankas imtu telegrupus, 2. kad wyresnybė iszmokėtu walstijos skolas ir tokiu budu užczėdytu patukius [regis wadowai to Ordeno nei nežino, kad wyresnybė, ir norėdama, neiszėjus paskirtam laikui neturi tiesos iszmokėti sawo 'bonds', obligacijas], ir 3. idant senatas butu renkamas no walstiju legislatuross, kaip dabar, bet tiesiok per žmones. Bet klausimas: kam senato reikia, jeigu žmonės renka sawo wietininkus jau i kongresą? Wadowai Zokono regis nemato girės per wėdian medžius.

Suw. Walstijose szimet bus rinkimas prezidento. Senos partijos: republikonai ir demokratai, kurios jau tiek meta czinplia kraują darbininku, pakels wėl truckszmą ir pils pilningus pirkdamos balsus. Darbininku-gi 'United Labor Party' suiro per klastas Henry George, kuris pirma užstawinėjo darbininku reikalus. Partija, kurią weda McGlyna ir Barnes, per daug atsiduoda religijiszka linkine ir turi neaszkią programą; jos rollė bere beze toka pat kaip partija Butlerio 1884 m.: parsiduoti wienai isz didesniuju partijū.

79 brawarninkai Naujorko ir aplinkės susitarė brawarnu uždaryti, iki darbininkai nesilaus boikotawę keletą brawarnu. Tokiu budu kapitalistai nori sugrianti darbininku 'Union' ir isz 5000 žmoniū priimti i darbą tik tuos, kurie atsisakys no darbininkiszkos draugystės! Matote, kaip pinigini eda darbininkus! O wienok daugiose draugystes szitoje žiamėje randame darbininkus szale kapitalistu: taip ložose ir pagelbinėse draugystėse; tai žinoma dēlto atsilinka, kad darbininku draugystės neturi gana iszdirbtos susimtos dēl gelbeimo sąnariu ligose.

SZENANDORIS. Liet. Wytanto draugystė sutarė kn nedelę ant triu po pietu laikyti palinksminancziai pamokianoczius susirinkimus. Pirmas toks susirinkimas buwo 22 d. Szmidto swetylczioje. Po atsidarymui susirinkimo Szlupas kalbėjoapieliet. draugystes Amerikoje, pagelbines ir bažnytines, ir parodė, kad nors jos iktuolaik suwartoję mažiausiai \$ 61000, wienok kadagi ju mieris yra menkas is siauras, isz to jokios bewaik naudos nebuwo dēl lietuwanokos wisuomenės; jei susiwienyjimas lietuwiu ir gana butu naudingas, tai žmonės jo neremia jau tai dēl nesupratimo jau tai per prieszingą kurstymą tulu paszlemėku. Paskui kalbėtojas nurodė ant 'distributywizskos kooperacijos' tary kitu giminiu, ant produktywizskos kooperacijos ir ant kooperatywizsku banku, kurie gelba darbininkams nusipirkti namus, ir ragino swetimtaucziu gerus, o ne blogus ju darbus imti saw ant paweikslu, jei norime, idant musu lietuwa neisznyktu. — Po tam St. Maczinskas perskaitė 'Antan per' Antano isz Bugnu, kuris rasztas susirinkusius gaus palinksmino. — Susirinkusiems welyjant, Szlupas pota

wel užemęs balsą kalbėjo apie vyskupą Motiejų Walanczauską, Žiamaitijos didį vyrą [1801-1875]. Apsakęs jo kudykystę, mokslo išsėjimą ir kapelonystę Mozyriuje, Kražiuose ir jo darbus Wilniuje, Petrapilėje ir Warniuose, kalbėtojas potam pasiūlė dirbti darbus Walanczausko kaip vyskupo, valdytojo diacezijos ir žiamaitijos katedrų. Ant galo paminėjęs musu dienu kuningu neruosą ir bjaurybes ir persekiojimą lietuwystes, parodė, jog tokius kunigus vyskupas Walanczauskas būdė ir jiems buwo botagu, už ką daugis nokingu kuningu ir po sziam dienai wadina ji „muzika“

WOKIETIJA. Nors cėsorius Pridrikis III iszsitarė prieš antisemytus, nepriotelus žydu; wienok dabar szitie omė dar dražians žmones karstyti prieš žydu; matyti, kad antisemytai jau tikisi ant karaluno! Leipzige yra wisa atama antisemytu, ten iszeina ir ju laikaszis.

Cėsorius Pridrikio liga kassyk emia arszyn, regisi jo gywenimas trumpas. O gauju, žmonės galėtu pamatyti, kad nei liberaliszkas cėsorius negali ju buwi pagerinti, o tik nuodugnios atmaihos wisame draugijos surėdyme,

Pridrikis iszlawė amnestiją dėl wisokiu nusidėjėlu, tik ne dėl darbininkiszku, socialisztku. Tokiu budu matome, kad ir 'liberaliszkas cėsorius' nenori suminksztiuti kową sawo dynastijos su Wokietijos darbininkiszka klasa.

PRANCUZIOJE dabar wisu akys yra atkreiptos ant generolo Boulanger, kuris pasiliko iszrinktas i parlamentą departamente Nord. Boulanger reikalaujas paleidimo parlamente ir perwezidėjimo konstitucijos; kiti wėl szneka, kad jis nori diktatures ir wainos su Wokietija, ir jei waina gerai pasisektu, Boulanger isteigtu Prancuzijoje wėl cėsorystę...

A. Abramaitis & H. Babelis,

Drapanas darome ant apstelawimo isz materijos naujai isz pabrinko iszėjusios, taipgi parduodame wirutinius ir apatinius marszkinius, skrybėles, kalnėrias, petneszas, skepetaites szilkinės ir lininės, pokaklinius paraiszczius, ir penezniakas. Ateikite, brolai, pas mus pirkti!

136 N. MAIN ST.
Netoli no Coal St. SHENANDOAH PA.

Idant apsangoti iszeiwius isz Rusijos ir Austrijos no sugražinimo kaipo bėdžiu i nostus, isz kuriu iszpaukė, Wokietijos wyresnybė isakė, kad iszeiwiai, perėję per Rusijos ir Austrijos ruwežiu i Prusiją, butu kratomi, ir tie, kurie neturės gana pinigų, turi bati gražinami atgal. Koeln. Zeitung raszo: „Dėl apgawimo kratytoju nekurie agentu Amerikos duoda iszeiwiams netikrus czekius ant Angliszki Wokiszko Banko Hamburge, liepdami juos parodyti ant rubežiaus, o paskai sudraskyti. Wyresninkas Szlėzijos nurodė ant tokios apgawystės ir isakė gražinti atgal per rubežiu iszewius turinczius tik tokius czekius, o neturinczius priskirtos sumos pinigų. Bet pagal perstatyma Łaiwinės Kompanijos, kurios agentu yra **MAX SCHMIDT**, wisi iszeiwiai perkanti łaiwakortes no jo isz Hamburgo ar Szteoty no i New York, pagal nutarimą Wokiszku Departamentu Walstijos, Naminiu reikalu ir Prekystės, gali pereiti per rubežiu be tolesnio perjieszkjimo ir be apsirodymo, ar jie turi istatytą sumą pinigų ar ne. Iszeiwiai už tai apsieis be jokio klapato pirkdami łaiwakortes pas

MAX SCHMIDT,
gerai žinomą Łaiwiniu Kompaniju agentą. Adre as:
SCHMIDT'S STORE, SHENANDOAH PA.

Didelis nupuolimas prekės ant musu taworu! Szwak-sas no 1 iki 5 c. baksas; saguczi 5 c. tuzinas; geras dziegorėlis ant metu patikrintas \$5; geros wilnonės pancziakos 10 c.; moteriu ranskepetės no 1 iki 5 c.; Anglakasėju dierkės ir bonkos 10 c.; Moteriszki ir wyriszki czewerykai \$ 1-1.50; gražios moteriszkos auksinės spilkos \$ 0.50-1.00; auksiniai rankowiu guzikai 50 c.; baksas dracziuku prie guzikėlu 1-3 c.; balti marszkiniai 25-50 c.; petneszos 5-25 c.; wyriszkos skrybėlės 25 c. iki 1.50, pirsztinės 25 - 100; puodukai 10-75 c.; blekiniai bludai 10-25 c.; lango užlaidys suszniu 10*25 c.; spynelės 10 c.; jutryna prie duriu 25 c.; anglakasėju pielyczios 15 c.; britwos 25 c. \$1; pustas 25 c.; kudikiu czewerykai 35 c.; abrusai 5-25 c.; spiku popėru 1 c.; kalnėriu 10 c. baksas; 12 tuzinu guzikėlu marszkiniams 5 c.; guzikai i moteriszka aptaisą 5 c. tuzin.; Jersey muczės 10-25 c.; Jersey boselai \$1, raudoni wilnoniai marszkiniai 50 c.; darbiniai marszkiniai 35 c.; darbinės jekės geresnės 50 c.; kubilas 75 c.; skalbimo katitas 75 c.; 3 bonkutės atramento 10 c.; kieszinirė kningute 5 c.; salterinis muilas 5 c. brusas; szepetukai 10 c.; dailos kningutes 5 c.; geri mezziniai 1-5 c. už mastą; kaspinu mastas 3-5 c.; lininės staltiesės 16 centu mastas; wystės 25-50 c.; moter. pancziakos 5-10 c. porą; geresnės kazyros 10 c., zapalkinyczia 5 c.; armonikocziui 10 c.; lencugėlai 50 c. ir augszcziaus; stustos 5 c.; szilkinės skepetaitės 50 c.; budinantis dziegorius 135; arbatinis puodas 75 c.; 'set' peilu ir szakucziu 60 c. ir augszcziaus; geresnis skerstpeilis 10 c. peilis meisteru 50 c.; rudnio plieno kirwukas 50 c.; kirwis 75 c.; geras pjuktas 25 c.; anglakasėju lampos 5 c.; wisokio didumo lampu stiklai 5 c.; moteriszki kalnėriai 5-10 c.; 25 kopertai ir 24 arkužai geresnės popėros po 5 c. tuzinas drapaniniu adatu 1 c.; muilo brusas 1 c. Pirkinius nu-siuncziami i wisas dalis szwieta, jei kas atsiunczia pingus.

**NOVELTY STORE,
SHENANDOAH PA.**

Kromas perkraustytas ant S. Main St.

ŽIURĖKITE! REGĖKITE!

**MUSU DIDELI BAIGIAMA JAU ISZPARDAWIMA
PUIKLAUSIU DRAPANU**

DEL WYRU IR WAIKU

už mažesnę prekę ne kaip kasztuoja padarymas!
**NEPRALEISKITE PROGOS, KUR GALITE
užcedyti 50 centu ant dorelo**

Paminkite wietą!

M. ROHRHEIMER,

DRAPANU IR SKRYBELU KUPCZIS,
No 11 Naint. St. Shenandoah Pa

W. A. ENGEL, Perdetinis.

DOWYDAS FAUST,

No. 120 South JARDIN ST., Shenandoah Pa
yra vyriausias ir seniausias agentas dėl ispirkimo no ug
nies ir dėl apsergėjimo gywasčio; reprezentawoja geriaus
sias ir didžiausias kompanijas. Lietuwininkai norėdami
apsisergėti no gywasčio ir no ugnies ateikite pas manę,
ir to jus nepasigailėsite.

LIETUWISZKAS SALUNAS

Petro Bezgelos

Geriausias AŁUS, CIGARAI, WYNAS ir LIKIERIAI.

Ateikite lietuwininkai pas lietuwininką!

W. COAL ST., cor. Jardin, SHENANDOAH.

JOKUBO MATULO

KRAUTUWĖ WYNO, LIKIERIU, CIGARU.

Taip-gi atų parduodu kegėmis.

Geriausias arėtkas gausi gallonais ir kwortomis.
NORTH MAIN STREET, SHENANDOAH PA

O'NEILL BROS.

parduoda naminius daigtus, ir tai pigiausiai wisame wals-
cziuje. Taip-gi turime sėkrową skrynucziu ir karstu (gru-
bu), kuriuos mės pigiaus padarome ir ant iszmokesezio
duodame. Namuose Shanks O'NEILL BROS.
MAIN STREET SHENANDOAH PA.

MOTIEJUS MARCINKEWYCZIA

ant JARDIN st., artymais Coal st.

Laikau szaucziszka dirbtuwa ir siuwu ant orderio czebatus
ir czewerykus kaip dėl didelu taip ir dėl wauku; priimu
nesziotą apawą dėl sufojymo. Pigiaus darau ne kaip wisi
Szenandorio szaucziai. Ateikite pas manę, brolai lietuwi-
ninkai, o džiaugsitėsi ilgai dėwėdami mano darytą ap-
awalę.

PAWASARIOP!

DIDELĖ KRAUTUWĖ PAWASARINIU DRA-
PANU, SZŁĲKU ir gražiu prancuziszku kartu-
nu ir materiju naujausiose spałwose, su pagraži-
nimais, sziaudinėms grincziu iszkłodėms ir kle-
jonkėmis. Didžiausias pasirinkimas Mastiniu ir
Pagražinimo taworu, koku tik norint, ant wisos
anglakasyklinės apigardos.

P. J. Monaghan,

28 S. Main St. SHENANDOAH PA.

LUDWIKAS LUTZ,

SKWAJERIS,

ant kampo Cherry ir Jardin St. Shenandoryje.

Wisokias prowas asz greitai ir teisingai
sudyju; lietuwininkai, szian eikite pas manę!

Joseph S. Whitehouse

ADWOKATAS

RAISO NAMUOSE, E. Centre St. Shenandoah.

K. RAULYNAITIS IR S. ZDANAWYCZIA

uždėjome kraucziszka kromę, ir padarome wisokias dra-
panas kuo geriausiai. Brolai lietuwininkai isz aplinkos
užekite paziūrėti; turime wisokiu gatunkų materija
iszsirinkimo no \$ 9 iki \$ 30. Darbas pirmos klasės!

Raszant gromatę adresas: L. B. 507.

W. CENTRE ST. MAHANOX CITY, PA.

L. GOLDIN,

parduodu gerus aptaisus su liemonymis, su skwornais
palaidinius aptaisus. Liemno gerai pritinka. Kelines
in galus platesnes. Geriausias aptaisus parsiduoda už
dorelu, ką wertas yra \$ 20. Turiu geriausias skr-
placzius dugnais. Marszkiniai dėl wyrn, drapanos dėl
wauku, skruistės geriausios wisame mēste; pokaklinis
raukszeziui labai pigus. Ateikite, pirkkite, o linksmus
sweiki ilgai mano drapanas dėwėsite. L. GOLDIN.

11 SOUTH MAIN ST. SHENANDOAH PA.

KRAUCZISZKAS KROMAS

JONO MIEŁDAŽIO.

Darau uniformas ir kitokias drapanas wisokiom mados
prekia (ezienia) yra nuderinama; drapanos ant orłoc.
Drangyseziju drapanas galima gauti wisokios mados. Wisos
aptaisus yra padaromas geriausiai.

6 E. CENTRE ST. SHENANDOAH PA.

Dr. J. W. McCauley

DAKTARAS & CHIRURGAS,

ant EAST OAK ST., SHENANDOAH PA.
arti Operos Namu; buwėsis d-ro Shadle office

Thomas Slattery,

CZEBATU IR CZEWERYKU KROMAS

PIGIAUSIAS MIESTE.

Turiu naujo taworo ant \$ 5000 wertybės ir pa-
duodu už tiek, kiek jis kasztuoja pabrūke.

Dėl anlopymo priimu pagal reikatę.

Namuose Beddels Brick, skersai paczto

W. CENTRE STREET SHENANDOAH PA.